

SOU 2018:37 Att bryta ett våldsamt beteende – återfallsförebyggande insatser för män som utsätter närstående för våld

Synpunkter från Roks, Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejourer i Sverige

Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejourer i Sverige, Roks, en feministisk och separatistisk organisation vars uppgift det är att synliggöra och motverka mäns och killars våld mot kvinnor, tjejer och barn. Vårt mål är att bidra till en förbättring av kvinnors och tjejejs livsvillkor. Roks arbetar för att synliggöra sambanden mellan kön, makt och våld samt öka kunskapen och kompetensen i dessa frågor såväl inom som utom organisationen. För Roks innefattar mäns våld mot kvinnor och tjejer bland annat utsatthet för fysisk och psykisk misshandel, pornografi, prostitution, sexuellt våld, trakasserier, våld i hederns namn och surrogatmödraskap.

Roks ser att mäns våld kan drabba alla kvinnor och tjejer, men också att kvinnors och tjejejs livsvillkor och livsrum kan variera beroende av etnicitet, social tillhörighet, ålder, sexualitet, funktionshinder och missbruk. Därför är det nödvändigt att belysa båda de erfarenheter som skiljer och de som förenar kvinnor och tjejer. Roks uppmärksammar att mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn är ett systematiskt våld och ska därför ses som ett samhällsproblem. Kärnan i Roks verksamhet är stödet till lokala kvinno- och tjejourer i deras utveckling och arbete för kvinnor, tjejer och barn som är utsatta för mäns våld.

Roks är en kvinnoseparatistisk organisation för att vi ser vikten av att kvinnor stöttar kvinnor. Roks är där för att ge kvinnan, tjejen och barnet en plats för att ta sig ur en relation där mannen använder våld. För att stötta och hjälpa henne krävs att vi påverkar reformer. I denna utredning är mannens återfallsförebyggande åtgärder i fokus. Roks anser att det är sällan offret är i fokus och kommer därför kommentera denna utredning utifrån henne.

Bakgrund

Utredningen innehåller förslag på lagändringar för att förebygga att män återfaller i brottslighet. Utredningen ska lämna förslag på hur de kan stärka och förbättra det återfallsförebyggande arbetet. Metoden som används är framförallt kvalitativa intervjuer med män som har utsatt närstående för våld. En enkät har skickats ut till samtliga kommuner i landet för att ta reda på hur de arbetar förebyggande med män som utövar våld mot närstående.

Utredningen konstaterar att det finns åtgärder som erbjuder män att komma tillrätta med sitt våldsamma beteende såsom samordnad individuell plan (SIP) eller tillfälliga boenden för män som utsätter närstående för våld.

Utredningens förslag är att i lagstiftning tydliggöra socialtjänstens ansvar att tillhandahålla insatser till personer, män som utsätter närstående för våld. Utredningen föreslår även att socialstyrelsen ska inrätta Centrum för samordning och kunskapsutveckling för insatser och

behandling till personer som utsätter närstående för våld. Det innebär bland annat att socialtjänsten ska ta fram kunskapsstöd, vägledning och rekommendationer för att identifiera våldet och därefter behovsbedömning för insatser och behandling till dessa personer. Utredningen visar också att hälso- och sjukvården måste vara delaktig i socialtjänstens arbete eftersom våldsutövare och våldsutsatta många gånger varit i kontakt med hälso- och sjukvården i nära anslutning till våldsakten. Detta innebär att personer som utsätter närstående för våld kan ha behov av kvalificerad terapeutisk eller psykologisk behandling. För att socialtjänsten och hälso- och sjukvården enklare ska ha möjlighet att samarbeta och lämna uppgifter föreslås en ny sekretessbrytande regel att införas i offentlighets- och sekretesslagen.

Samordnad individuell planering, SIP är en åtgärd som socialtjänsten och hälso- och sjukvården har rätt och skyldighet att upprätta, men som utredningen konstaterat används i för liten utsträckning. Utredningen föreslår att SIP ska utvecklas och användas för både våldsutövare och våldsutsatta. De föreslår även att kriminalvården ska ha rätt och skyldighet att upprätta en SIP.

En annan åtgärd mot personer som utsätter närstående för våld är tillfälliga boenden. Utredningens förslag är att utveckla möjligheten för tillfälliga boenden för våldsutövare. Idag bygger lagstiftningen på att våldsutövaren frivilligt går med på att flytta till ett tillfälligt boende. Utredningen konstaterar att dessa frivilliga boenden för våldsutövare i dagslägen används i en mycket liten utsträckning.¹ Utredningen visar att Polismyndigheten bör ges i uppdrag att ta fram riktlinjer för hur socialtjänsten ska meddelas om våldsutövarens behov av hjälp.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

Roks sammanfattade synpunkter

Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet även kallad Istanbulkonventionen innebär att staterna ska skydda kvinnor mot alla former av våld och att förebygga, lagföra och avskaffa våld mot kvinnor och våld i hemmet. Istanbulkonventionen kräver också att staterna ska bidra till att avskaffa diskriminering av kvinnor och genom att stärka kvinnors ställning faktiskt bidra till att främja jämställdhet mellan kvinnor och män.²

Det är positivt att en av utredningens utgångspunkter är Istanbulkonventionen och att utredningen vid ett flertal tillfällen hänvisar till den. Detta innebär att utredningens utgångspunkt ska vara att bekämpa mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn. Roks ser dock inte att utgångspunkten för utredningen är att bekämpa mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn utan att med mycket kostsamma åtgärder som vi menar saknar förankring i forskning

---

¹ Roks ser dock att utredningen har missat Lag 2003:484 om besöksförbud i det egna hemmet som reviderades 2011 till att istället bli kontaktförbud och rekvisitet "påtaglig risk" togs bort.

² Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor Istanbulkonventionen, Artikel. 1a och 1b.

och beprövad erfarenhet, och inom en individualpsykologisk ram, behandla män som utsätter sina närstående för våld.

Roks har 40 års erfarenhet av att arbeta mot mäns våld mot kvinnor. Vi menar att åtgärder för att bekämpa mäns våld mot kvinnor och barn måste grunda sig på en förståelse av våldet som överskrider tanken om att våldets "orsaker" står att finna i den enskilde mannens brister eller begränsningar. Vi menar att mansvåldets stora omfattning och utbredning – vilket lagts fast av ett antal utredningar under de senaste 15 åren – gör att arbetet för att bekämpa våld med nödvändighet måste synliggöra både hur våldet är en del av de enskilda våldsutövarnas liv och val, och hur det är en del av större mönster i samhället för hur kön skapas (det som också kallas strukturer). En sådan, sammanhållen och mer dynamisk, förståelse av våld saknas tyvärr. Istället för utredningen fram kostsamma och ensidigt individuella lösningar. Roks vet att det inte kommer att stoppa våldet.

Roks anser inte heller att utredningen behandlar mäns våld mot kvinnor som en brottslig handling. En brottslig handling ska primärt straffas och inte behandlas. Utredningen föreslår dock att våldet som problem ska lösas med tillfälliga boenden och samordnade individuella planer. Roks menar att utredningen börjar från fel sida av problemet. Förebyggande åtgärder måste ske innan den brottsliga handlingen inte efter. Därför ser Roks att förebyggande arbete ska handla om att arbeta med barn och ungdomar.

Roks synpunkter

5.1 Mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn

- *Roks vill förtydliga att det handlar om mäns våld mot kvinnor och att andra definitioner är missvisande.*

Utredningen har flera hänvisningar till våldet. Mestadels använder utredningen definitionen "personer som utövar våld mot närstående". Andra definitioner som används är bland annat "våldet mot kvinnor i nära relation", "partnervåld" och "relationsvåld".

Roks definierar våldet som mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn för att markera att män är förövare och kvinnor är utsatta. Det visar att våldet är riktat mot personer på grund av det kön de identifierar sig som, det vill säga tjejer eller kvinnor. Mäns våld mot kvinnor och tjejer avspeglar och återskapar en struktur i samhället där män överordnas kvinnor som grupp, det som också kan kallas för en könsmaktsordning. Istanbulkonventionen konstaterar att kvinnor och tjejer riskerar att utsättas för könsrelaterat våld i större utsträckning än män.

Roks menar att utredningens definition av våldet är missvisande. Att inte hänvisa till mäns våld mot kvinnor och tjejer osynliggör det systematiska våldet och den maktstruktur som härskar. Enligt Brå står män för 98 % av allt våld och Roks vill synliggöra detta och uppmanar genom benämning av kön till att män ska ta ansvar för våldet. När så inte sker blir själva utgångspunkten i arbetet för att bekämpa våldet felaktig.

Utgångspunkten för allt arbete mot våld, som utredningen vill bekämpa, ska enligt Roks kallas för mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn.

5.2. Kvalitativa intervjuer

- *Roks anser det positivt att utredningen lyfter fram mörkertalet rörande kvinnor som inte anmäler, främst för att de känner gärningsmannen.*
- *Roks finner utfallet av intervjuerna intressant men oroas över hur dessa har tolkats.*
- *Roks med alla kvinno- och tjejourers erfarenhet anser det högst problematiskt att försöka definiera "våldsutövarna" som en speciell grupp män. Roks, som vet att våldet är utbrett, omfattande och komplext, efterlyser en sammanhållen våldsförståelse där våldets roll i skapandet och upprätthållandet av en ojämlik könsrelation synliggörs och där män som slår inte förstås som psykiskt sjuka eller avvikande.³*

Utredningen har gjort 19 kvalitativa intervjuer med män om deras erfarenheter och upplevelser avseende våldsutövandet, hjälpbehov, mottaglighet och erfarenhet av insatser mot deras brottsliga beteende. Utredningen har delat upp män i två kategorier: Män som söker hjälp för våldsproblematik (oftast mindre grovt) och män som är anmälda och dömda för våld i nära relation.

Som utredningen även konstaterat så finns det ett stort mörkertal av våldsutsatta. Utredningen *Våld i nära relationer – en folkhälsofråga* (SOU 2014:49) konstaterar att våldet är ett samhällsproblem som är svårt att beskriva omfattningen på. Brå konstaterar att det är ett stort mörkertal kvinnor och tjejer som är utsatta för mäns våld. Detta fastställer även Roks, att det finns ett stort mörkertal kvinnor som blivit utsatta för mäns våld som inte anmäler. Roks menar också att våldet finns i alla samhällen och i alla samhällsklasser. Roks är positiva till vad intervjuerna har resulterat i men är oroad över hur förövarens intervju svar har blivit tolkade i den fortsatta utredningen. I flera intervjuer har det framkommit att "våldet gått i arv" från att ha upplevt sin far använda våld. Vissa av männen beskrev även att de varit svartsjuka, behov av makt och kontroll samt varit rädda att bli övergivna.

En av männen beskrev att användandet av våld grundade sig i att kvinnan varit i underläge gällande ålder, karriär, inkomst och bostadssituation. Detta stämmer överens med kvinnojourernas 40 åriga erfarenhet och detta synliggör och tydliggör att mäns våld bygger på makt och strukturer som överlämnas från generationer. Roks är dock mycket oroad över de föreslagna åtgärder och insatser intervju svaren resulterat i.

Som Roks förstår utredningen föreslår den att för att bekämpa mäns våld mot kvinnor behöver samhället behandla våldsamma män för deras beteende. Roks avvisar den tanken då våld är ett så pass omfattande och spritt samhällsproblem att individuella behandlingar

---

³ Roks ser dock att det finns psykiskt sjuka män som slår sin partner men att vi, utifrån vår kunskap och erfarenhet, tar avstånd från den uppfattningen att män som slår är psykiskt sjuka.

inte kan anses vara den bäst framkomliga vägen. Ej heller kan det (av samma skäl) vara försvarlig ur ett ekonomiskt perspektiv. Eftersom våld är ett samhällsproblem och finns i alla samhällsklasser och då det inte är en liten grupp män som utövar våld borde det falla sig naturligt att söka andra lösningar än de individfokuserade, menar Roks. Roks undrar därför om utredningen erkänner den forskning som visar på våldets utbredning och omfattning, eller om det ligger annan kunskap till grund för utredningens arbete.

Vidare ser Roks ett problem med att kalla våldsutövande för "ett beteende". De män som utredningen talar om har begått brottsliga handlingar och för att inte ytterligare bidra till att våldshandlingar mot kvinnor och barn legitimeras bör detta fokus hållas levande i tal om våldet, menar Roks.

5.3 Stöd till män som utsätter kvinnor, tjejer och barn för våld

- *Roks anser att tillfälliga boenden för män inte är den lösning på mäns våldsutövning som utredningen tillmäter förslaget. Tvärt om är vi oroade över kvinnans säkerhet om hon ska stanna kvar i hemmet och mannen vet var han kan finna henne.*
- *Kvinnojourernas och tjejourernas erfarenhet är att kvinnor behöver stöd och hjälp för att ta sig ur en destruktiv relation, även om inte förövaren finns i hennes fysiska närhet. Roks vill därför framhålla vikten av att kvinnojourer kontaktas tidigt.*
- *Roks ser ett stort problem med utredningens tro på att behandling av individer kan lösa ett samhällsproblem.*
- *Roks saknar förslag om hur de kostsamma reformer som utredningen ger förslag om ska finansieras. Roks påminner om Istanbulkonventionens krav att åtgärder som vidtas för att motverka våld sätter brottsoffrens rättigheter i centrum (art 7 pkt 2). Roks ser en klar risk att de mycket stora kostnader som är förknippade med förslagen (som därtill är verkningslösa till utformningen) kommer att ta viktiga resurser från arbetet med att stötta våldsutsatta kvinnor och barn.*

Tillfälliga boenden för män

När polisen kommer till en brottsplats där en man har utövat våld mot en kvinna är en första åtgärd polisen brukar vidta att flytta kvinnan till en kvinnojour. Denna åtgärd innebär att offret måste flytta från brottsplatsen och förövaren får stanna kvar. Det finns ingen annan form av brottslighet som hanteras på det sättet. Utredningen har beaktat det Roks länge krävt, att förövaren ska flyttas från brottsplatsen. Utredningen visar att tillfälliga boenden för män inte används då lagstiftningen idag bygger på frivillighet för våldsutövaren. Utredningen föreslår därför att tillfälliga boenden för våldsutövare ska utvecklas för att på lång sikt kunna användas mer.

Roks mening är att mäns våld mot kvinnor är en brottslig handling. Samhället måste visa att våldet är både oacceptabelt och farligt och det görs genom att flytta på mannen. Roks menar att den våldsutövande mannen ska flyttas från brottsplatsen och frihetsberövas, och att ett snabbt rättsligt förfarande ska ta vid. Att inte hantera våldet inom ramen för att det är en

kriminaliserad gärning, utan istället inta en behandlande approach och placera en våldsutövare på ett tillfälligt boende, bagatelliserar våldet. Roks menar att våldsgärningar ska hanteras inom det kriminalrättsliga systemet.

Kvinnan som är den våldsutsatta kan i sin tur behöva flytta från sitt hem till en kvinnojour för att få stöd. Tiden på en kvinnojour innebär en tid för kvinnan att hitta sig själv och att skapa ett nytt liv. Den processen underlättas enormt om hon kan vara trygg och inte blir skuldbelagd. En kvinnojour är mycket riktigt mer än ett skyddat boende. En kvinnojour stöttar och hjälper kvinnan till detta nya liv och skapar den stabilitet och trygghet som behövs. Roks vill därför peka på vikten av att kvinnojourerna kontaktas tidigt av polismyndigheten eller socialtjänsten för att de ska kunna ge henne det stöd och den hjälp hon behöver.

Samordnande individuell plan

Samordnade individuella planer (SIP) ska redan användas på socialtjänsten och hälso-och sjukvården när de kommer i kontakt med män som utövat våld. Utredningen visar dock att det brister i användningen av SIP. Roks vill påpeka att detta är fallet med väldigt många reformer på området mäns våld mot kvinnor.

Utredningen föreslår att Kriminalvården ska ha rätt och skyldighet att initiera och delta i SIP. Roks anser att SIP är en åtgärd för ett individuellt problem och att åtgärden inte kan användas för att motverka ett samhällsproblem. Som tidigare nämnts är mäns våld mot kvinnor ett omfattande och utbrett samhällsproblem. Det innebär i sin tur att det är ett stort antal förövare, vilket utredningen lyfter fram genom att omtala mörkertalen. De åtgärder utredningen föreslår kommer därmed inte att rikta sig mot annat än en mycket liten grupp av de våldsanvändande männen. Sammantaget med de kostnader förslaget innebär avvisar Roks helt den föreslagna modellen. Roks ser det vidare som mycket problematiskt att insatserna utgår från mannens frivilliga medverkan. Detta är problematiskt då kvinnojourernas 40 åriga erfarenhet dyster nog visar att män som använt våld inte ser att problemet ligger hos dem utan hos kvinnan/tjejen eller barnet som de varit våldsamma mot.

Offrets kontakt med förövaren

Utredningen visar att offret idag behöver ha kontakt med förövaren på olika sätt. Vissa kommuner arbetar exempelvis med parterapi eller kontaktperson⁴. Redan i förslaget till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453) "Planer för två eller flera personer samordnas..." var kontakt mellan offer och förövare ett tema. Roks anser att detta inte är säkert för den våldsutsatta och det visar okunskap för våld och våldets normaliseringsprocess. Normaliseringsprocessen är Eva Lundgrens utarbetade teoretiska modell och kan beskrivas som kvinnans sätt att anpassa sig efter mannens försök att upprätthålla och utöka kontrollen av henne. Normaliseringen av våldet innebär att gränser förskjuts och till slut suddas ut vilket gör att våldet inte definieras som våld utan till slut känns normalt.

---

⁴ En tredje part som informerar kvinnan om mannens behandling.

Normaliseringsprocessen och kvinnans förståelse av våldet försvinner inte när kvinnan lämnat relationen, utan finns kvar hos henne långt efter. Detta innebär att en kvinna som normaliserat våld kan ha svårt att våga säga hur hon känner, eller till och med svårt att veta hur hon egentligen känner tillsammans med mannen – eftersom hans verklighet har blivit hennes. Vidmakthålls kontakten med mannen kan han fortsätta att manipulera och kontrollera henne. Därför ser Roks problem med att kvinnan får ”välja” om hon vill delta. Då kvinnan i normaliseringen inte längre utgår från sig själv utan på olika sätt har anpassat sig till mannens våldsamma beteende kan kontakten innebära en förlängning av våldet och ett sätt för mannen att fortsätta utöva våld över kvinnan.

Riskbedömningar

Utredningen visar att endast 36 % av respondenterna svarade att de har rutiner för identifiering av våldsutövare. Majoriteten av undersökta verksamheter inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården frågar inte vuxna rutinmässigt om våldsutsatthet eller våldsutövande. Vanligast är att frågor ställs på indikation. Undantaget är mödravårdscentraler, där flest frågar på rutin om våldsutsatthet. Jourernas erfarenheter är att de frågor som ställs ibland ställs bristfälligt eller ”på rutin”. Precis som utredningen skriver i detta kapitel kräver instrumenten utbildning eftersom att felanvändning kan innebära risker.

Roks ser även ett problem med att personal på myndigheter ska göra en riskbedömning vid behov eller vid indikation. Det innebär att det ligger mycket ansvar på individen för att bedöma när behovet eller indikationen finns. Då våld tenderar att förknippas med stereotypa föreställningar är det svårt att tro att dessa frågor kommer att ställas i lägen där de skulle vara nödvändiga, om det är upp till den enskilda myndighetsföreträdaren.

Roks anser därför att riskbedömningarna borde göras på alla. En dylik rutin tar bort ansvaret från myndighetspersonal att bedöma ”vid behov”, det tar också bort ansvaret från kvinnor att själva berätta om sin våldsutsatthet. Dessa rutiner skulle på allvar kunna möjliggöra för samhället att synliggöra mörkertalen.

Evidens på åtgärder

Enligt utredningen finns det redan åtgärder som kommuner kan vidta vid kontakt med en förövare, men som sällan används i praktiken. Roks anser att det saknas evidens rörande om och hur dessa åtgärder fungerar i praktiken. Roks ser dock även att utredningen synliggör ett stort problem. Majoriteten av personer som döms till fängelse för våld mot kvinnor har en problembild som kräver en längre behandling. Samtidigt döms många till korta straff, vilket gör det omöjligt att hinna genomföra en fullständig behandling under anstaltstiden. Detta står i konflikt med de olika metoderna som finns, vilka inte sällan kräver 4-8 träffar. Roks är mycket frågande till hur socialisering och internalisering av normer så snabbt ska kunna förändras.

5.4 Normer och värderingar

- *Roks hade velat se ett äkta förebyggande förslag där det handlar om att bryta machokultur, normer och maktstrukturer i samhället.*
- *Roks är positiva till en samordnad utbildning med flera myndigheter inkopplade. Roks mening är att även domstolsväsendet utbildas i mäns våld mot kvinnor för att förstå våldets dynamiker och processer.*

I intervjuerna från utredningen framkommer att männens våld har starka kopplingar till känslor av makt och kontroll. Roks ser detta som en del i ett större och djupare mönster i samhället – normer och strukturer – som uttrycker och påverkar processer för hur kön skapas. Trots detta saknas åtgärder i utredningen som riktar sig mot dylika, mer djupgående, förhållanden. Som Roks har framhållit ovan i sitt svar visar forskning och utredningar att mäns våld mot kvinnor är omfattande och måste klassas som ett samhällsproblem. I utredningen framställs det som att våldet bottnar i psykosociala- eller missbruksproblematik, varför åtgärden är att "behandla" männen. Utredningen tematiserar inte heller hur vi på samhällsnivå ska skapa positiva attityder till ett samhälle utan våld.

Roks ser dock att utredningen till viss del hänvisar till att våldet går från generation till generation. Utredningen hävdar att barn som utsätts för våld eller bevittnar våld mellan sina föräldrar löper större risk att själva utsätta närstående för våld senare i livet. Roks vill tydliggöra att forskning visar att 70 % pojkar som sett pappan misshandla mamman själva tar över samma beteende mönster. 40 % av de flickor som sett pappan misshandla mamman har själva senare i livet blivit utsatta för mäns våld. Det är alltså inte barn som slår utan pojkar.⁵

Roks önskar därför att samhället ser – och att utredningen hade sett – ett samband mellan kön och våld. Ser vi inte sambandet så kan vi inte heller åtgärda det.

Utbildning i mäns våld mot kvinnor

Roks anser att det är viktigt att kunskapen om mäns våld mot kvinnor ökar i samhället. Roks önskar en jämn kunskap inom alla myndigheter men vill framhålla socialtjänstens särskilda roll i möte med våldsutsatta kvinnor och barn. Av erfarenhet från jourerna så skiljer sig bedömningar från socialtjänsten sinsemellan markant.

Alla som i sin yrkesutövning kommer i kontakt med människor som på olika sätt kan ha behov av hjälp, behöver grundläggande kunskap om våld och hur det kan upptäckas. Mäns våld mot kvinnor är omfattande men är paradoxalt nog – eller just därför! – svårt att se. Våldet tenderar att försvinna. Roks håller därför med utredningen om att det krävs särskild kompetens med arbete inom mäns våld mot kvinnor. Roks menar att denna kompetens står att finna i den feministiska våldsforskningen som tillsammans med jourernas erfarenheter av att möta kvinnor och barn utsatta för våld, har fört Sveriges arbete mot mäns våld mot kvinnor till att vara ett av de yppersta i världen. I takt med att andra,

---

⁵ Eriksson, Maria m. ff. Barn som ser pappa slå. Stockholm (2001)

psykologiska, medicinska/psykiatriska och individualorienterade förståelser anläggs, tappas dock försteget och vi får allt svårare att åtgärda våldet. Den kunskap som ska förmedlas till myndigheter måste därför vara den som har potential att leda till verklig förändring.

Roks ser även att rättsväsendet behöver utbildning i mäns våld mot kvinnor. Roks ser att det är begränsat fällande domar i jämförelse med våldets utbredning i samhället. Samhället måste visa dessa kvinnor att det som mannen utsätter dem för är en brottslig handling. Detta görs genom högre straff och fler fällande domar. Om rättsväsendet skulle utbildas skulle de förstå systematiken av våldet. Roks ser därför att rättsväsendet ska utbildas i mäns våld mot kvinnor. Roks vill också se bättre polisutredningar/förundersökningar så att åklagare kan väcka åtal.

5.5. Sekretess

- *Roks kräver att alla utredningen beaktar offrets säkerhets i samtliga åtgärder.*

Istanbulkonventionen kräver att staterna beaktar offrets säkerhet i alla åtgärder som insätts. Roks ser dock inte att utredningen har beaktat offrets säkerhet när sekretessen mellan Polismyndigheten och Socialtjänsten löses upp. Roks ser positivt med att många myndigheter samarbetar, men kvinnans säkerhet har inte beaktats. Roks ser helst att kvinnan ska vara helt anonym för att skydda henne så långt som möjligt.

5.6 Förebyggande arbete

- *Roks kräver att mäns våld mot kvinnor behandlas som en brottslig handling.*
- *Roks mening är att förebyggande arbete inte sker när mannen redan har utövat våld mot kvinnan utan måste införas i tidig ålder.*
- *Utredningen innebär individuella satsningar på ett samhällsproblem. Roks anser därför att förslagen inte kommer begränsa våldet.*

Roks vill även se att utredningen förstår att kvinno- och tjejourerna arbetat förebyggande i nästan 40 års tid. Kvinno- och tjejourerna har utbildat myndighetspersonal och undervisat för barn och ungdomar i skolor och arbetat med opinionsbildning. Roks ser att det är på det sättet som samhället måste arbeta för att kvinnor ska bli fria från mäns våld. Roks ser därför att de förebyggande insatserna sker i tidig ålder.

Roks anser också, precis som utredningen kommer fram till, att detta samhällsproblem kräver omfattande kraftfulla och långsiktiga åtgärder från samhällets sida. Vi ser därför nödvändigheten i att kvinnojourerna får IOP avtal och 3 års kontrakt med kommunerna för att fortsätta vårt arbete mot mäns våld mot kvinnor.

Samhället måste även visa männen att våldet är en brottslig handling. Därför kan inte åtgärder mot män som utövat våld vara frivillighetsbaserat. Utredningen skriver att enligt erfarenhet är det svårt att motivera män som utövar våld att ta del av en frivilligbehandling. Roks anser att åtgärder mot en brottslig handling inte kan vara frivillig.

Roks har under cirka 40 års tid sett kostsamma lagar stiftas som i praktiken inte används. Roks tror att denna utredningen kommer resultera i en liknande situation, en kostsam lagändring som i praktiken inte används. Utredningen visar brister i kunskap om mäns våld mot kvinnor, vilket resulterar i åtgärder som inte kommer stoppa mäns våld. Roks ser även att utredningen inte räknas med våldets utredning i samhället, detta innebär att kostnaderna för om alla ska ”behandlas” (vilket också kräver att alla män vill bli behandlade) kommer bli mer kostsam än vad utredningen trott. Roks ser därför att dessa medel hellre läggs på kvinnor och barn som utsätts för mäns våld mot kvinnor.

Författare till detta remissyttrande är Adine Samadi och Malin von Wachenfeldt som är båda styrelseledamöter för Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer (Roks). I den slutliga handläggningen har även Angela Beausang, Kerstin Leander och Jenny Westerstrand deltagit.